

Det frivillige Skyttervesen

Forsvarsdepartementet

Postboks 8126 Dep

0032 Oslo

E-post: langtidsplan@fd.dep.no

Vår ref.: 590/2023

Dato: 10. oktober 2023

Innspill til Forsvarets langtidsplan 2024-2027 - Frivillighetens betydning for Forsvaret og forsvarsvilje i befolkningen

Bakgrunn

Det frivillige Skyttervesen (DFS) takker for anledningen til å komme med innspill til Forsvarets langtidsplan. DFS gir våre innspill med bakgrunn i vår rolle som den største forsvarsrelaterte frivillige støtteorganisasjonen til Forsvaret. Helt siden Stortinget opprettet DFS har vår samfunnsinstitusjon vært en stor bidragsyter til totalforsvaret av Norge, både med hensyn til forsvarsvilje og forsvarsevne.

Slagordet til DFS første leder - Ola Five; «Best å væra budd», er like aktuell i dag som i 1893. Dette ble sist gjentatt i en tale om vår rolle i totalberedskapen av forsvarsminister Bjørn Arild Gram, da han i år besøkte Landsskytterstevnet i Voss med 4 000 skyttere i august.

Generelt

I Norge har mange frivillige organisasjoner en viktig rolle i å bygge forsvarsvilje og dermed forsvarsevne i befolkningen. Den enkelte organisasjon bidrar videre med kompetanse og ressurser innenfor sine virkeområder.

DFS sitt særskilte samfunnsoppdrag er gitt av Stortinget gjennom formålsparagrafen med «å fremme god våpenkultur og praktiske skyteferdigheter, samt sikre tilgang til en desentralisert skytebanestruktur til nytte for Forsvaret og samfunnet for øvrig», gir organisasjonen et betydelig ansvar og viktig rolle i totalforsvaret.

DFS er utvilsomt en betydelig ressurs for samfunnet i Norge. I dag har organisasjonen ca. 130.000 medlemmer fordelt på over 800 skytterlag i bygd og by. Skytterlagene disponerer ca. 1250 skytebaner (750 utendørs og 500 innendørs), der det drives våpenopplæring og praktisk skyting året rundt. Det skytes årlig over 20 millioner skudd. Skytterlagene gjennomfører også obligatorisk trening og skyteprøve for over 80.000 storviltjegere hvert år.

Etter DFS grunnregler § 1-11 skal Forsvaret, og spesielt Heimevernet, så langt som mulig gis anledning til å benytte skytterlagenes baner, etter avtale med det enkelte skytterlag.

Heimevernet har de siste årene hatt en betydelig økning i øvelse og trening, og bruker i varierende omfang ca. 150-200 av skytterlagenes skytebaner til formålet.

Forsvarsvilje og forsvarsevne

Viktige ord fra Forsvarskommisjonens rapport: Forsvarsevne er avhengig av forsvarsvilje. Å styrke forsvaret av Norge vil kreve mye av oss alle. Det vil ikke kun handle om økonomi og våpenkapasiteter. En økt forsvarsevne er avhengig av økt bevissthet om trusselbildet, og behovet for innsats hos befolkning og myndigheter. Folk og samfunn må kjenne Forsvaret, og Forsvaret må kjenne sitt folk.

DFS er opprettet av Stortinget for å styrke skyteferdighetene til det norske folk, og dermed sørge for sterk forsvarsvilje i hele landet. Historisk kan vi vise til skytterlagenes store innsats både under unionsoppløsningen og andre verdenskrig. I dagens krevende sikkerhetspolitiske situasjon i Europa er bygging av forsvarsvilje og dermed forsvarsevne i høyeste grad fortsatt gjeldende. DFS er således en særegen ressurs blant de frivillige forsvarsorganisasjonene.

Videre kan styrking av forsvarsviljen skje blant annet gjennom en bedre utnyttelse av verneplikten, økt bruk av liaisoner og frivillige organisasjoner som forbindelse mellom Forsvaret og det sivile samfunn. Dette vil bidra til å styrke totalforsvaret.

Heimevernet

Forsvarskommisjonen anbefaler at Heimevernet (HV) videreutvikles som en territoriell styrke med lokalkunnskap og nærvær over hele landet. Områdestrukturen skal øve og trene mer.

DFS har et tett og godt samarbeid med HV, som styres gjennom egen samarbeidsavtale. Sjef HV er fast styremedlem i Norges Skytterstyre, og DFS president er med i Landsrådet for Heimevernet. DFS har fast representasjon i distriktrådene. Bruk av skytterlagenes skytebaner til øving og trening, samt kurs- og opplæringstiltak er spesielt viktig. Dette forsterker DFS' betydning for totalforsvar og beredskap i Norge. Forsvarskommisjonen beskriver styrking av områdestrukturen. Skytterlagenes skytebaner som oppsetningssteder og treningsarena er avgjørende for HVs desentraliserte struktur. Her ser DFS et stort potensial for tettere samarbeid regionalt og lokalt mellom HV og skytterlagene.

Økt utnyttelse av teknologi for å øke Heimevernets evne til å gjennomføre sikringsoppdrag, prioriteres i perioden fremover. Det er viktig. HV vil også få behov for et større antall lagre for materiell til områdestrukturen. Her vil samarbeidet med skytterlagene være viktig for å finne gode og rasjonelle løsninger.

Forsvarssjefen fagmilitære råd (FMR) viser til at sivil og frivillig innsats kan bidra til å opprettholde evne og vilje til motstand. Dette er «midt i blinken» for det oppdraget Stortinget har gitt DFS. DFS er positive til at Heimevernet gis en rolle i ledelse og koordinering av frivillig innsats i krise og krig. HV sin rolle i beredskapsråd lokalt og på fylkesnivå gjør dem godt egnet til dette. DFS kan på vår side nå de fleste av våre 130.000 medlemmer i løpet av kort tid. Kombinasjonen av HV og DFS sine ressurser kan favne bredt og raskt i en krisesituasjon.

DFS støtter forvarssjefen og forvarskommisjonens anbefalinger om videreutvikling av Heimevernet. DFS mener at satsingen på Heimevernet bør økes for å sikre tilgang på flere soldater i tilfelle krise og krig. Heimevernet gir mye forsvarsevne til en liten kostnad, og krigen i Ukraina viser at det er stort behov for soldater på bakken.

Reservister i Forsvaret

Forsvaret har i dag om lag 170 000 reservister, hvorav om lag 50 000 er disponert i styrkestrukturen. Av de som er i styrkestrukturen er ca. 40 000 i Heimevernet.

DFS støtter at reservister bør brukes i større grad i stående og i mobiliserbare avdelinger, jf. også vårt innspill om Heimevernet. Utvikling av et moderne og fremtidsrettet reservist-konsept bør prioriteres.

DFS bidrar gjerne med frivillig trening av reservister og annet relevant mannskap dersom dette ønskes i framtida. Skytterlagene har lang erfaring med gjennomføring av årlig obligatorisk trening for storviltjegere, der antall skudd og skyteprøve blir registret og dokumentert.

DFS bidrar gjerne mer!

Forsvarskommisjonen og FMR anbefaler begge en betydelig styrking av Forsvaret de nærmeste årene. DFS støtter hovedbudskapene i råd og anbefalinger i begge rapportene. Storsamfunnet er i en krevende sikkerhetspolitisk tid. I en urolig tid vil styrking av Forsvaret og beredskapen i landet vårt kreve mer av oss alle.

Krigen i Ukraina har vist at forsvarsvilje har stor betydning for nasjonens evne til å forsvare seg. DFS opplever større oppmerksomhet om våre aktiviteter og betydning for totalforsvaret. DFS mener at våre aktiviteter og infrastruktur er viktig for forsvarsviljen og forsvarsevnen i landet vårt. Forsvarets langtidsplan bør bevisstgjøre den verdifulle betydningen av frivillige organisasjoners bidrag til totalforsvaret.

DFS' landsdekkende organisasjon med sine medlemmer har bred kompetanse på flere områder. DFS kan således bidra til å støtte Forsvaret i forbindelse med trening/øvelse, og under forebygging, krise og krig. DFS bidrar gjerne med ressurser der vi er relevante.

Hva kan DFS tilby Forsvaret og generelt beredskap i langtidsplanperioden?

- Bidra med våpenopplæring og praktiske skyteferdigheter i befolkningen.
- Hvert år gjennomfører 80 000 storviltjegere skyteprøve i DFS regi. Dette kan utvides til skyteopplæring/trening med f.eks. skyteprøver for Forsvaret/reservister eller årskull av Norges befolkning. Gjerne i samarbeid med HV og andre frivillige organisasjoner.
- Bidra med våre skytebaner og tilhørende skytterhus til styrking av beredskapen.
- Bidra med å styrke kompetansen om sikkerhet, forsvar og beredskap i befolkningen.
- Bidra med frivillig innsats i krise og krig, herunder samarbeide med andre frivillige organisasjoner og kommuner til større robusthet ved krisesituasjoner.

DFS bidrar gjerne i det videre arbeidet med langtidsplanen. Lykke til med viktig arbeid!

Med vennlig hilsen

Kari Sofie Brønbo Fiskum

President

Jarle Tvinnereim

Generalsekretær